32e jaar. — Nr 60. Dinsdag 19 Mei 1885.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG

Men schrijft in te **Tongeren** bij M. COLLÉE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De *Postrijder* verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen moeten *franco* gedaan worden aan den uitgever, **groote Markt n° 37-39, te Tongeren.**

ABONNEMENT
Drie maal per week **6** franks per jaar.
Twee » » **5** » »
Een » » **4** » »
Een blad afzonderlijk **15** centiemen.
De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.
Aankondigingen **15** centiemen per drukregel.
Reclamen, vonnissen en andere artikels vooraan of binnen in het blad : **1** fr. den drukregel.

TONGEREN, DEN 19 MEI.

Uitvoering der schoolwet van 1884.

Wij hebben het genoegen den heer Thonissen, minister van binnenlandsche zaken en openbaar onderwijs, nogmaals geluk te mogen wenschen over eene reeks koninklijke besluiten in den *Moniteur* van zondag verschenen.

Elf gemeenten hebben op hunne beurt machtiging bekomen om hunne gehoel of bijna geheel ledigstaande officieele school af te schaffen en bloeiende vrije scholen in de plaats aan te nemen.

Dat die vergunning gansch billijk en zelfs noodzakelijk was blijkt uit den volgenden staat der bevolking van de scholen der gemachtigde gemeenten, getrokken uit de verslagen der officieele (lees : liberale) schoolopzieners zelven :

Gemeenten.	Offic. school.	Vrije school.
Berg	0	60
Horpmael	0	90
Lippeloo	0	120
Neerpelt	1	125
Volkegem	5	84
		(140
Lanaken	3	(146
	3	95
Emelgem	4	28
Houdremont	4	125
Zwevezeele		(50
St-Pieters-Lille	5	(60
	14	40
Framont		

Dus : van den eenen kant bevinden zich in de elf officieele scholen 37, in de 13 aangenomene vrije scholen **1163** leerlingen.

Die cijfers zijn welsprekend en zeggen, veel beter dan elke redeneering, welk een rechtvaardige en noodzakelijke maatregel de machtiging is aan bovengemelde gemeenten verleend.

De heer minister verdient dus den dank van die gemeentebesturen, welke hij, zoodoende, van eene ruineerende geldverkwisting heeft ontslagen. Hopen wij dat de talrijke gemeenten, welke in het zelfde geval verkeeren en nog hunne machtiging niet hebben bekomen, weldra hunne beurt zullen krijgen.

De nuncius.

Een telegram van *Reuters Office*, uit Rome, meldt dat Mgr Ferrata, nuncius van den Paus in België, bevel heeft ontvangen onmiddelijk naar Brussel te vertrekken, alwaar hij aan den koning eenen brief van den Paus zal overhandigen.

De Congo.

ONTDEKKERS VAN DEN CONGO. — De monding van den Congo werd in den 15e eeuw door de portugeezen ontdekt. De bovenste loop tot aan Nyangoe is ons bekend schier alleen door de ontdekkingstochten van den vermaarde Livingstone, die deze streken van 1867 tot 1873 bezocht heeft en er gestorven is. Het overige deel, te beginnen van Nyangoe, werd van 1876 tot 1878, voor de eerste maal verkend door den beroemden Amerikaan Stanley, aan wien men heeft mogen zeggen : « de Congo behoort u toe. »

STANDPLAATSEN. — In 1878, op het hooren der belangrijke ontdekkingen van Stanley, stichtte onze Koning, in den schoot van de reeds sedert 1876 bestaande Internationale Afrikaansche Maatschappij, het *Studiekomiteit van den Congo*, bestemd om de geheimen van den Congo te onthullen, langs dien belangrijken waterloop eenen handelsweg naar Midden-Afrika te openen, en langs dien weg standplaatsen in te richten, die als zoovele middelpunten van beschaving voor de Zwarten mochten worden. Stanley, nauwelijks van zijne vermoeienissen uitgerust, aanvaardde den last van de eerste expeditie van het comiteit te geleiden. Vergezeld van 17 Europeanen, waaronder 8 Belgen, en geholpen door 68 Zanzibariten met een aantal Negers van de kust, vaarde hij den Congo op tot aan *Vivi*, 184 Km. van de zee afgelegen, waar hij in Januari 1880, de eerste standplaats stichtte. Van Banamq tot Vivi draagt de stroom de naam van *Lageren Congo*.

Te Vivi wordt de loop gansch onbevaarbaar op eene lengte van 85 Km. Stanley voltrok, niet zonder grooten arbeid, op 11 maanden, eenen weg langs den rechter oever tot aan *Isanghila*, waar hij zijne tweede standplaats oprichtte.

Van Isanghila tot 118 Km. verder, is de stroom wederom redelijk bevaarbaar, en draagt den naam van *Middelbare Congo*. Op het uiteinde werd de 3e standplaats, *Manyanga*, in Mei 1881 opgebouwen.

Daar nu de loop niet verder bevaarbaar was, legde Stanley nogmaals eenen weg aan, ditmaal op den linker oever, tot aan de verwijding of Stanleypool. Hij stichtte daar in 1881 eene 4e standplaats welke hij *Leopoldville* doopte. Hetzelfde jaar richtte hij eene 5e standplaats op te *Kouamout*, waar de Kwango in den Congo vloert.

Ondertusschen veranderde het Studiekomiteit van den Congo zijnen naam in dien van *Maatschappij van den Congo*, dien zij heden nog voert. Nieuwe medehelpers, waaronder vele officiers van ons leger, werden aan Stanley gezonden ; nieuwe standplaatsen werden gesticht, zoowel op den Congo als op de *Kwilu*, stroom dien de Vergadering van Berlijn aan Frankrijk heeft toe gewezen. In 1883 vaarde Stanley den Congo op tot aan Stanleyfalls, en de standplaats die hij daar stichtte is tot nu toe het hoogste door de maatschappij bezette punt. Verder treft men nogmaals watervallen aan die de bevaarbaarheid onderbreken. Tusschen Leopoldville en Stanleyfalls heeft men de *Hooge Congo*.

In 1884 werd Stanley op den Congo vervangen door eenen Engelschman, Sir Francis Wintson, die er nu nog de maatschappij vertegenwoordigt en aan het dorp van al de bestaande standplaatsen is. Deze zijn ten getalle van omtrent 30, waarvan de meeste namen op de kaarten staan aangeteekend.

UITZICHT EN VOORTBRENGSELEN. — De oevers van den Congo hebben langs beide kanten dichte bosschen, waartusschen negerdorpen verzaand zijn. Baobabs, palmboomen, papyrus en andere gewassen van die heete luchtstreek schieten er weelderig op, en het hooge gras verbergt rivierpaarden en krokodillen, die er in overvlood wonen.

Meer in het binnenland ziet men bijna geene boomen meer. Gedurende het natte jaargetijde is de grond er bedekt met schoon gras en rijke oogsten, terwijl hij gedurende het droog jaargetijde bijna geheel naakt is.

Over de natuurlijke voortbrengsels die de Europeanen kunnen dienstig zijn, zegt Stanley :

« De kom van den Congo bevat alles wat de » noodwendigheden van Europa vereischen, en » bezit wat noodig is om in eene bron van onein- » dig welzijn herschapen te worden. Men ziet er » schoone bosschen, die hout bevatten van menige » kostbare soort, en ontelbare kudden vee. Goud » en zilver wordt er op menige plaats gevonden ; » koper en ijzer is er in overvloed. Men kweekt » er den maniok, de mais, de sorgho, de aard- » noot, de clais, de bananen ; men vindt er in » overvloed ivoor, caoutchouc, gom en kostbare » specerijen. Eindelijk zou de koffie en het katoen » er met den besten uitslag kunnen geteeld » worden. »

VOORUITZICHT. — Indien de voorzeggingen van Stanley verwezentlijkt worden, is op den Congo een belangrijk veld aan de handelsondernemingen van de beschaafde wereld geopend. Tot nu toe belooft alles goede uitkomsten. Men heeft daar eenen schoonen waterloop die, wel is waar, voor een klein deel niet bevaarbaar is, maar daarin zal welhaast door het aanleggen van eenen spoorweg voorzien zijn. Verscheidene stoomschepen, met grooten arbeid van den Lageren naar den Middelbaren en Hoogeren Congo overgebracht, bevaren den stroom tot aan den Stanleyfalls, en stellen de standplaatsen in gemakkelijke handel met de Blanken bewust is : dit alles is voldoende genoeg voor wie de bezittingen waardeert enkel naar de koophandelijke voordeelen die zij medebrengen. Maar in dit alles is meer te zien. De Internationale Maatschappij neemt eene groote verantwoordelijkheid op zich, door zich te gelasten met het bestuur van talrijke menschen die nog in de dwalingen van het laagste heidendom gedompeld zijn. Mogen de bestuurders van die belangrijke en roemrijke onderneming wel voor oogen hebben dat er, zonder den waren godsdienst, geene ware beschaving bestaan kan. Indien men den zedelijken en godsdienstigen voornijgang der arme wilden niet ter harte neemt, zal de onderneming, zonder den minsten twijfel mislukken en, evenals op zooveel andere plaatsen, tot bloedstorting overgaan.

Herhalen wij hier de woorden die de Protestant Gordon, de held van Kharthum, aan onzen Koning schijnt gesproken te hebben, wanneer deze hem met het opperbestuur der standplaatsen van den Congo wilde belasten : « Sire, zend missionarissen, en katholieke missionarissen. »

Wereldtentoonstelling van Antwerpen.

AANKOMST DER CONGOLANDERS.

Men schrijft uit Antwerpen :

Het was dinsdag namiddag dat eene groep van 12 negers van aan den Congo in Antwerpen afstapte.

Zij staan onder leiding van eenen taalman uit Cabinda, Fernando Talé een fraai neger, die engelsch spreekt en die hun tolk is. Hunne bestemming is onze Wereldtentoonstelling, waar zij als eene staal van het menschenras zullen verschijnen, onder inrichting van ons koninklijk aardrijkskundig genootschap.

De hoofdpersoon der groep is koning Massala, uit Vivi, die groote diensten bewees aan de belgische missie. Verder bestaat zij uit twee volwassen mannen, Tchinkela en Sonuka M'Pouge, drij vrouwen, Zoumba, Zala, en Loubenda, een meisje Maboté en drie knapen Mongo, Lonamba en N'Zimbi. Daarbij heeft zich aangesloten een inboorling uit Maniema, met naam Kassoukou.

Zooals onze lezers reeds weten zijn de negers rechtstreeksch uit Midden-Afrika naar Antwerpen gebracht door luitenant Valcke. Zij stapten van de stoomboot te Rotterdam, waar zij aan de zorg werden toevertrouwd van luitenant Haneuse, die opzettelijk hun was tegemoet gezonden door het aardrijkskundig genootschap.

Groot was de vreugd van Massala toen hij in luitenant Haneuse eene oude kennis terug vond, want de luitenants heeft twee jaar in Afrika doorgebracht.

Bij de aankomst te Antwerpen werd deze vreugd hernieuwd, want daar ontmoette hij luitenant-kolonel Van den Bogaert, die ook vroeger Talé voor taalman had aan den Congo.

Allen vroegen of zij weldra Boula Matari, Stanley, zouden zien, wiens waarschijnlijke spoedige aankomst hun was bericht.

Ondanks de zorg van kolonel de Winton om voor hun kleedsel te zorgen voor hun vertrek uit Banana, is hun voorraad kleeren zeer gering vooral voor de jongens.

Armbanden en pijpen, maken daarvan het belangrijkste deel uit. Ofschoon dus ook bijna naakt schijnen zij niet te veel te hebben geleden van het gure weder dat heerscht ; alleen Talé draagt een kleedsel dat ietwat op europeesche dracht gelijkt, ook laat hij zich daarop veel voorstaan en slaat hij ietwat den toon aan van gentleman.

Z. M. Massala is een krachtig gebouwd tamelijk leelijke kerel, die onder zijne lompen eene groote waardigheid behoudt. Niet zonder iets dat den edelman verried stak hij de hand uit naar den voorzitter der Aardrijkskundige Vereeniging.

Z. Ex. Kassoukou, die ofschoon hij reeds begint grijs te worden, nog de reis onderna van aan de Stanley Falls, schijnt zich te willen afzonderen van zijne makkers, die hij ongetwijfeld als te onbeschaafd, te wild voor zich aanziet. Hij is gekleed in eene soort van gestreept costuum, hetwelk echter niet meer van de eerste frischheid is.

De overigen met tamelijk bevallig uiterlijk, zijn zachtaardig en goed. Zij herhalen met vreugde de woorden die zij hooren uitspreken en verstaan. Zij schenen verstandig en allen schijnen erkentelijk voor de goede zorgen, voor de vriendschap welke hun wordt betoond. Hunne gezondheid is voortreffelijk ; zij zijn opgerumd en schijnen veel te houden van praten.

Eerst heeft Rotterdam, nu Antwerpen hen diep getroffen, om reden der ontzaglijke opeenhooping van groote steenen huizen. Zij stapten s'avonds te Rotterdam aan wal, werden in omnibus naar den *Telegraaf* gevoerd, waarmede zij den volgenden dag moesten naar Antwerpen komen.

De gaslantaarns, maar vooral de beweging van dat rollende hut, alles was voor hen nieuw. Ook sloegen zij ietwat verrast de handen aan de kassens, terwijl allerhande uitroepingen van verbazing hun ontvielen.

Ook bij hunne aankomst te Antwerpen stond een groote *omnibus* op hen te wachten die hen moest overvoeren naar hunne woning aan de nieuwe vestingen, vlak tegenover de militaire broodbakkerij, waar hun een wel verwarm vertrek wachtte.

Goed in warme dekens gewikkeld ondervonden zij een wezenlijk welzijn, wanneer zij een weinig rust konden genieten. Allen, inbegrepen mevrouwen Zoumba, Zala, Soubendo en mejuffrouw Maboté ontstaken met smaak hunne pijp of rookten genoegelijk de sigaar die hun was aangeboden.

Gehuisvest in eene soort van *sercha*, die in haast is opgericht onder toezicht van den voorzitter van het Aardrijkskundig Genootschap zullen zij daar gedurende eenige dagen kunnen nitrusten van de lange en vermoeiende reis, van meer dan 1800 uren.

Zoodra zij waren aangekomen werden hun kleederen gegeven en bij die personen, welke gewoon zijn geheel naakt te loopen, kan een wezenlijk gevoelen van schaamte worden waargenomen, waarschijnlijk veroorzaakt door het zien van zooveel personen die geheel waren gekleed.

Zij bleken gelukkig te zijn hunne naaktheid te kunnen verbergen achter de dekens waarin zij gewikkeld waren. Hunne rustdagen zullen worden besteed om hun gevoegzaam te kleeden, opdat zij in het publiek zonden kunnen verschijnen ; de kleederen zullen tevens geschikt zijn voor het streng klimaat waarvan de koude hun wel moet hebben verwonderd, ook zal dit dienen om hun vertrouwen in te boezemen voor de zorg die zij zullen ontvangen.

Er is groote zorg genomen om hunne veiligheid te verzekeren en hun buiten bereik te stellen der openbare overdrevene nieuwsgierigheid.

Zij zullen die dagen gebruiken om hunne *chimbetto* (hutten) te herstellen, welke met hen zijn meegebracht en die zullen worden opgericht in den hof onzer tentoonstelling.

De Congolanders verdragen nog al goed onze luchtgesteltenis. Alhoewel zij niet veel gekleed zijn, schijnen zij niet te veel door koude te lijden. Een geneesheer geiast met hun gezondheidstoestand te onderzoeken, heeft hen in goede gezondheid bevonden. Zij toonen zich zeer tevreden en zij wachten geduldig op het oogenblik dat men hun de wonderen zal toonen die men beloofd heeft hun te laten zien.

Zij wonen al te zamen in eene goede verwarmde kamer en slapen op den grond op zakken gevuld met stroo, bedekt met warme sargien. Hun verblijf aan boord van het schip heeft hen reeds den smaak gegeven van de gemakken der europeaansche levenswijze. Zij hebben eene tafel gevraagd en banken, alsmede tellooren, lepels, messen en vorken, die men hun gegeven heeft. Koning Massala zit de eetmalen voor. De Congolanders eten nagenoeg wat onze soldaten krijgen.

Men geeft hun ook rijst en gestampte erwten en boonen. Zij eten zeer gaarne visch, vooral gezouten visch, en het ingelegd vleesch van la Plata lusten zij zeer. Water is hun gewone drank, maar 's morgends en 's avonds krijgen zij eenen druppel genever, dien zij in eens uitlappen, zonder grimassen te maken, tenzij madame Zala, die dezen drank wal straf vindt. Maar zij schijnt hem niet min te lusten dan de anderen. Zij houden niet van lekkernijen. In hunne spijzen doen zij veel spaanschen peper en andere kruierijen die zij medegebracht hebben. Zij hebben ook een groot houten beeld van den vermaarden Macoigne, hun beschermgod, medegebracht, dat juist geen meesterstuk van beeldhouwkunde is, en welk zij plechtig in hunne woning gesteld hebben. Zij hebben koffers gevraagd om er de rijkdommen in te bergen die zij hopen te zullen krijgen. Men heeft hun gezegd dat die koffers in de maak zijn en ze zijn zeer tevreden. Zij zijn zeer zacht en onderworpen.

De toekomende week zullen zij alle dagen voor eenige uren in den tuin der tentoonstelling komen om te vermijden dat zij zich door altijd opgesloten zijn, zonden verzeken en de landziekte krijgen.

Er zijn maatregelen genomen, opdat zij het bouwen van hun hutten zouden kunnen beginnen. Hunne woonplaats in den tuin zal heeten Vivi op-de-Schelde. Er is onder de Congolanders een muziekant : Kassonbo speelt op eenen trommel en zingt met de overtuiging van eenen grooten artist. Hij heeft ook eene fluit van 3 meters lang en 30 centimeters diameter.

Men heeft aan koning Massala gevraagd of hij er in zou toestemmen zijne onderdanen in België te laten. Hij heeft geantwoord : « Men heeft mij beloofd dat ik ze allen naar Afrika zal mogen terugbrengen ; zij zullen allen met mij vertrekken. Maar als men er vraagt zal ik er anderen met genoegen naar Antwerpen zenden ! »

—

Men vermeemt dat Liszt den 4 juni te Antwerpen zal aankomen. Den 7 juni zal men van hem eene mis in de St-Jozefskerk, uitvoeren, die door Peter Benoit zal bestuurd worden. Denzelfden dag, om 2 uur, zal in de eerstzaal der wereldtentoonstelling een festival plaats hebben, samengesteld uit werken van Liszt en bestuurd door den heer Franz Servais, welke voor die muzikale plechtigheid de medehulp bekomen heeft der voornaamste elementen van het koninklijk conservatorium van Brussel. Den 8 juni zal in dezelfde zaal Peter Benoit, aan het hoofd van de *Vereeniging der artisten-muzikanten* een concert besturen, uit verschillende werken samengesteld.

Door koninklijk besluit van den 15den mei is M. P. J. Wagemans burgemeester der gemeente Wellen benoemd.

BINNENLAND

Men schrijft uit Luik, 17 mei :

Zekere Gustaaf Thonon, ziekwerkersgast te Angleur, heeft het groote lot van 100,000 fr. bij de trekking van 9 mei laatstleden, met het nummer 179,251 gewonnen.

— Eene besmettelijke ziekte, de droes geheeten is onder de peerden van het 1e lanciers uitgebersten ; reeds heeft men er verscheidene dieren moeten afmaken. M. de minister van oorlog heeft verschillende maatregelen bevolen, om te beletten dat de ziekte zich zou uitbreiden.

*** *Een te laat ontvangen opritrach.* — Wij lezen in een amerikaansch blad : « Een varken te Fairinberg, North Carolina, had dezer dagen bij toeval eene groote hoeveelheid dynamiet geeten en ging daarna in een naastbijgelegen land waar veel muilezels graasden. Het varken werd door een dezer geslagen en ontplotte, met het gevolg dat een 20tal der muilezels op de plaats doodbleven. »

Politiek overzicht

De beruchte Clovis Hugues, die daartoe bijzonder goed geschikt is, heeft zaterdag in de Fransche Kamer bij hoogdringendheid een wetsvoorstel tot algemeene kwijtschelding voorgedragen, voor alle moordenaars en anderen die ten rechte of ten onrechte beweren, met politieke doeleinden gehandeld te hebben.

Het voorstel, door het ministerie bestreden, is met 278 tegen 122 stemmen verworpen.

—

De czaar van Rusland heeft aan generaal Komaroff eenen gouden eeredegen, versierd met kostbare gesteenten, ten geschenke gezonden. Men aanziet dat als een bewijs dat de vrede verzekert is.

Uit St-Petersburg wordt geseind, dat de Czaar